

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ F. G. JACOBS

της 16ης Μαρτίου 2000 *

1. Στην παρούσα υπόθεση, που αποτελεί συνέχεια της απόφασης Bellone¹, ο Pretore di Brescia (Ιταλία) υποβάλλει στο Δικαστήριο ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία και τις συνέπειες, στο πλαίσιο συμβάσεως εμπορικής αντιπροσωπείας, των σχετικών με την ελευθερία εγκαταστάσεως και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών διατάξεων της Συνθήκης. Εντούτοις, εκτιμώ, για τους λόγους που εκθέτω κατωτέρω, ότι η διαφορά ενώπιον του Pretore μπορεί να επιλυθεί με βάση την οδηγία 86/653/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1986, για τον συντονισμό των δικαίων των κρατών μελών όσον αφορά τους εμπορικούς αντιπροσώπους (ανεξάρτητους επαγγελματίες)².

3. Το άρθρο 2 του νόμου 204 ορίζει ότι, σε κάθε ιταλικό εμπορικό επιμελητήριο, τηρείται μητρώο εμπορικών πρακτόρων και αντιπροσώπων, στο οποίο «πρέπει να εγγράφονται όσοι ασκούν ή προτίθενται να ασκήσουν τη δραστηριότητα του εμπορικού πράκτορα ή αντιπροσώπου». Με το άρθρο 9 του νόμου 204 απαγορεύεται «σε πρόσωπα μη εγγεγραμμένα στο μητρώο η άσκηση δραστηριότητας του εμπορικού πράκτορα ή αντιπροσώπου». Το άρθρο 1418 του ιταλικού αστικού κώδικα ορίζει ότι «η σύμβαση είναι άκυρη όταν είναι αντίθετη σε κανόνα δημοσίας τάξεως»⁴. Το Corte suprema di cassazione αποφάνθηκε το 1989 ότι το άρθρο 9 του νόμου 204 είναι κανόνας δημοσίας τάξεως. Συνεπώς, σύμβαση εμπορικής αντιπροσωπείας συναπτόμενη από πρόσωπο μη εγγεγραμμένο στο μητρώο είναι άκυρη και το πρόσωπο αυτό δεν μπορεί να επιδιώξει ενδίκως την είσπραξη προμηθείας για την ασκηθείσα δραστηριότητά του.

Ιστορικό της διαφοράς

2. Η απόφαση Bellone αφορούσε το συμβατό προς την οδηγία αυτή του ιταλικού νόμου 204 της 3ης Μαΐου 1985³ και του άρθρου 1418 του ιταλικού αστικού κώδικα, όπως οι διατάξεις αυτές ερμηνεύονταν από τα ιταλικά δικαστήρια κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα.

4. Η οδηγία 86/653 σκοπεί στον συντονισμό των δικαίων των κρατών μελών όσον αφορά τις έννομες σχέσεις μεταξύ των προσώπων που συνάπτουν σύμβαση εμπορικής αντιπροσωπείας και στην προστασία των συμφερόντων των εμπορικών αντιπροσώπων⁵. Προς τον σκοπό αυτό, η οδηγία

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

1 — Απόφαση της 30ής Απριλίου 1998, C-215/97 (Συλλογή 1998, σ. I-2191).

2 — ΕΕ L 382, σ. 17.

3 — GURI αριθ. 119 της 22ας Μαΐου 1985, σ. 3623.

4 — Στα ιταλικά η διάταξη αυτή έχει ως εξής: «Il contratto è nullo quando è contrario a norme imperative».

5 — Σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 2, εμπορικός αντιπρόσωπος είναι «εκείνος στον οποίο, υπό την ιδιότητά του ως ανεξάρτητου μεσολαβητή, ανατίθεται σε μόνιμη βάση είτε να διαπραγματεύεται για λογαριασμό άλλου προσώπων [...] την πώληση ή την αγορά εμπορευμάτων, είτε να διαπραγματεύεται και να συνάπτει τις πράξεις αυτές επ' ονόματι και για λογαριασμό του αντιπροσωπευμένου».

περιλαμβάνει διατάξεις σχετικές με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εμπορικών αντιπροσώπων και αντιπροσωπευμένων (άρθρα 3 έως 5), την αμοιβή των εμπορικών αντιπροσώπων (άρθρα 6 έως 12) και τη σύναψη και τη λήξη της συμβάσεως εμπορικής αντιπροσωπείας (άρθρα 13 έως 20). Η οδηγία δεν θίγει το ζήτημα της εγγραφής των εμπορικών αντιπροσώπων σε μητρώα, καίτοι ορισμένα κράτη επιβάλλουν την εγγραφή των εμπορικών αντιπροσώπων σε μητρώα. Ενόψει αυτού, το Δικαστήριο έκρινε, με την απόφαση Bellone, ότι η οδηγία δεν αποκλείει να τηρεί ένα κράτος μέλος μητρώο εμπορικών αντιπροσώπων⁶. Εντούτοις, το Δικαστήριο έκρινε ότι η οδηγία ρυθμίζει εξαντλητικά τις προϋποθέσεις του κύρους της συμβάσεως εμπορικής αντιπροσωπείας. Συνεπώς, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι «εθνική ρύθμιση που εξαρτά το κύρος συμβάσεωςπρακτορίας από την εγγραφή του εμπορικού πράκτορα σε προβλεπόμενο προς τούτο μητρώο αντιβαίνει προς την οδηγία»⁷. Ενόψει των πραγματικών περιστατικών της αποφάσεως Bellone, η κρίση αυτή έχει την έννοια ότι η ερμηνεία από τα ιταλικά δικαστήρια του άρθρου 9 του νόμου 204 ως κανόνα δημοσίας τάξεως κατά την έννοια του άρθρου 1418 του αστικού κώδικα αντέβαινε προς την οδηγία 86/653.

5. Ενόψει της αποφάσεως Bellone του Δικαστηρίου, το Corte suprema di cassazione μετέβαλε προσφάτως τη θέση του ως προς τις συνέπειες του άρθρου 9 του νόμου 204 και του άρθρου 1418 του αστικού κώδικα. Με την απόφασή του 4817 της 18ης Μαΐου 1999, το δικαστήριο αυτό έκρινε ότι η παράλειψη εγγραφής στο μητρώο σύμφωνα με τον νόμο 204 δεν συνεπάγεται ακυρότητα των συμβάσεων εμπορικής αντιπροσωπείας. Η απόφαση αυτή, πάντως, εκδόθηκε μετά την υποβολή της αιτήσεως για την έκδοση προ-

δικαστικής αποφάσεως στην παρούσα υπόθεση και δεν έγινε επίκλησή της με τις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο στην παρούσα υπόθεση.

Πραγματικά περιστατικά και επιχειρήματα

6. Τα πραγματικά περιστατικά, όπως εκτίθενται στη διάταξη περί παραπομπής, έχουν ως εξής. Η ενάγουσα, Centrosteeel Srl (στο εξής: Centrosteeel), είναι ιταλική εταιρία με έδρα τη Brescia. Δεν έχει εγγραφεί στο μητρώο ως εμπορική αντιπρόσωπος με βάση τις διατάξεις του νόμου 204. Η εναγομένη, Adipol GmbH (στο εξής: Adipol), είναι αυστριακή εταιρία με έδρα τη Βιέννη. Η Centrosteeel συνήψε, στο τέλος του 1989 ή στην αρχή του 1990, προφορική συμφωνία με την Adipol δυνάμει της οποίας ανέλαβε την υποχρέωση να εξευρίσκει στην προαναφερόμενη αγοραστές και πωλητές, στην Ιταλία και στην αλλοδαπή, μεταλλικών προϊόντων και αντικειμένων. Η Adipol κατήγγειλε τη σύμβαση αυτή το 1991. Η Centrosteeel ισχυρίζεται ότι ενήργησε ως εμπορική αντιπρόσωπος της Adipol κατά το μεσολαβήσαν χρονικό διάστημα και ότι ειδικαιούτο προμηθείας 170 600 σελινίων Αυστρίας (ATS) για τις υπηρεσίες που παρέσχε. Στην κύρια δίκη ζητεί να υποχρεωθεί η Adipol να της καταβάλει το ποσό αυτό.

7. Η Adipol ζητεί την απόρριψη της αγωγής. Δεδομένου ότι η Centrosteeel δεν είχε εγγραφεί στο μητρώο σύμφωνα με τον νόμο 204, η σύμβαση εμπορικής αντιπροσωπείας είναι, σύμφωνα με τη νομολογία των ιταλικών δικαστηρίων που χρονολογείται από το 1989, άκυρη και δεν συνεπάγεται έννομες συνέπειες. Η Centrosteeel απαντά ότι ο νόμος 204 αντιβαίνει προς την οδηγία 86/653 και, επο-

6 — Σκέψη 11 της αποφάσεως.

7 — Σκέψη 18 της αποφάσεως.

μένως, η σύμβαση εμπορικής αντιπροσωπείας πρέπει να εκτελεστεί. Η Adipol ανταπαντά ότι η Centrosteeel δεν μπορεί να επικαλεστεί την οδηγία, διότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, οι οδηγίες δεν παράγουν άμεσο αποτέλεσμα σε δίκες μεταξύ ιδιωτών.

2) Εμποδίζουν οι διατάξεις των άρθρων 52 έως 58 της Συνθήκης [νυν άρθρα 43 έως 48 ΕΚ] περί της ελεύθερης εγκατάστασης την εφαρμογή εθνικής κανονιστικής ρυθμίσεως η οποία εξαρτά το κύρος συμβάσεως αντιπροσωπείας από την εγγραφή του εμπορικού αντιπροσώπου σε ειδικό μητρώο;

Τα ερωτήματα

8. Ενόψει αυτών των επιχειρημάτων των διαδίκων, ο Pretore di Brescia εκτιμά ότι δεν μπορεί να επιλύσει την ενόπιόν του διαφορά με βάση την απόφαση Bellone. Εφόσον η οδηγία 86/653 δεν παράγει έννομο αποτέλεσμα σε δίκες μεταξύ ιδιωτών, πρέπει να γίνει επίκληση των διατάξεων της Συνθήκης. Για τον λόγο αυτό, ο Pretore ανέστειλε τη διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα ερωτήματα:

3) Εμποδίζουν οι διατάξεις των άρθρων 59 έως 66 της Συνθήκης [νυν άρθρα 49 έως 55 ΕΚ] περί της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών την εφαρμογή εθνικής κανονιστικής ρυθμίσεως η οποία εξαρτά το κύρος συμβάσεως αντιπροσωπείας από την εγγραφή του εμπορικού αντιπροσώπου σε ειδικό μητρώο;»

Επί του παραδεκτού

«1) Πώς πρέπει να ερμηνευθούν τα άρθρα 52, 53, 54, 55, 56, 57 και 58 της Συνθήκης ΕΚ [νυν άρθρα 43 έως 48 ΕΚ]; ειδικότερα, αποτελούν περιορισμό της ελευθερίας εγκαταστάσεως τα άρθρα 2 και 9 του ιταλικού νόμου 204/1985, βάσει των οποίων είναι υποχρεωτική η εγγραφή σε μητρώο για οποιοδήποτε αναπτύσσει δραστηριότητα εμπορικού αντιπροσώπου, και είναι άκυρη η σύμβαση εμπορικής αντιπροσωπείας που συνάπτει ο μη εγγεγραμμένος στο μητρώο;

9. Όλοι όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο — η Adipol, η Ιταλική Κυβέρνηση και η Επιτροπή — προέβαλαν ενστάσεις του παραδεκτού της διατάξεως περί παραπομπής. Οι ενστάσεις αυτές εμπίπτουν σε δύο κατηγορίες. Πρώτον, υποστηρίζεται ότι η διάταξη περί παραπομπής πάσχει πλάνη περί τα πράγματα και περί το δίκαιο. Δεύτερον, υποστηρίζεται ότι η έκδοση αποφάσεως από το Δικαστήριο επί των υποβληθέντων ερωτημάτων δεν είναι αναγκαία για την επίλυση της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του Pretore di Brescia.

Πλάνη περί τα πράγματα και περί το δίκαιο στη διάταξη περί παραπομπής

10. Η Adipol προβάλλει δύο επιχειρήματα σχετικά με τα πραγματικά και νομικά χαρακτηριστικά της διατάξεως περί παραπομπής. Πρώτον, ισχυρίζεται ότι, αντίθετα προς ό,τι εκθέτει ο Pretore di Brescia στη διάταξη περί παραπομπής, η Centrosteeel δεν ενήργησε ως εμπορική αντιπρόσωπός της, αλλ' απλώς πέτυχε την καταβολή ορισμένων ποσών από την Adipol βάσει ενός αμφιβόλου κύρους διακανονισμού μεταξύ μιας εργαζομένης στην Adipol και του διευθύνοντος συμβούλου της Centrosteeel που είναι σύζυγός της. Επομένως, η προδικαστική παραπομπή είναι απαράδεκτη διότι στηρίζεται σε εσφαλμένα πραγματικά περιστατικά ή σε εσφαλμένο νομικό χαρακτηρισμό των πραγματικών περιστατικών.

11. Το επιχείρημα αυτό είναι αβάσιμο. Κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 177 της Συνθήκης (νυν άρθρου 234 ΕΚ), εναπόκειται στα εθνικά δικαστήρια να διαπιστώνουν τα πραγματικά περιστατικά και να εκτιμούν, υπό το φως των πραγματικών αυτών περιστατικών, την αναγκαιότητα μιας προδικαστικής αποφάσεως και το λυσιτελές των ερωτημάτων που υποβάλλουν στο Δικαστήριο. Το Δικαστήριο αποφαινεται «χωρίς να εξετάζει κατ' αρχήν τις περιστάσεις υπό τις οποίες τα εθνικά δικαστήρια αποφάσισαν να του υποβάλουν τα προδικαστικά ερωτήματα»⁸. Επομένως, το παραδεκτό της παρούσας διατάξεως περί παραπομπής δεν εξαρτάται από το αν η

διαπίστωση του Pretore di Brescia ότι η Centrosteeel ενεργούσε ως εμπορική αντιπρόσωπος της Adipol ήταν ορθή ή όχι.

12. Δεύτερον, η Adipol ισχυρίζεται ότι η προδικαστική παραπομπή είναι απαράδεκτη διότι οι διάδικοι της κύριας δίκης δεν επικαλέστηκαν τις διατάξεις της Συνθήκης περί της ελευθερίας εγκαταστάσεως. Ο Pretore di Brescia περιέλαβε τις διατάξεις αυτές στα ερωτήματα που υπέβαλε στο Δικαστήριο χωρίς να δώσει τη δυνατότητα στους διαδίκους να εκφραστούν επί της λυσιτελείας τους.

13. Η ένσταση αυτή είναι επίσης αβάσιμη. Κατά πάγια νομολογία, η δικαιοδοσία του Δικαστηρίου να αποφαινεται βάσει του άρθρου 177 της Συνθήκης δεν εξαρτάται από το αν η απόφαση περί παραπομπής έχει εκδοθεί σύμφωνα με τους δικονομικούς κανόνες του εθνικού δικαίου⁹. Εάν, όπως η Adipol ισχυρίζεται, με την απόφαση του Pretore προσβάλλονται τα προβλεπόμενα από το ιταλικό δίκαιο δικονομικά δικαιώματα των διαδίκων, αυτό είναι ζήτημα των ιταλικών δικαστηρίων.

14. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η προδικαστική παραπομπή είναι απαράδεκτη διότι, με βάση τις διατάξεις του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, η επίλυση της διαφοράς μεταξύ της Adipol και της Centrosteeel δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία των ιταλικών δικαστηρίων. Όπως ισχυρίζεται η Επιτροπή, η συμφωνία μεταξύ της Adipol και της Centrosteeel συνδέεται στενότερα με την Αυστρία απ' ό,τι με την Ιταλία, διότι καταρτίστηκε στην Αυστρία

8 — Απόφαση του Δικαστηρίου της 18 Οκτωβρίου 1990, C-297/88 και C-197/89, Dzodzi (Συλλογή 1990, σ. I-3763, σκέψη 39). Βλ. επίσης απόφαση του Δικαστηρίου της 20ής Μαρτίου 1997, C-352/95, Phyltheron International (Συλλογή 1997, σ. I-1729, σκέψεις 11 έως 14).

9 — Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιανουαρίου 1982, 65/81, Reina (Συλλογή 1982, σ. 33, σκέψεις 7 και 8). Βλ. επίσης αποφάσεις του Δικαστηρίου της 11ης Ιουλίου 1996, C-39/94, SFEI κ.λπ. (Συλλογή 1996, σ. I-3547, σκέψη 24) και της 20ής Οκτωβρίου 1993, C-10/92, Balocchi (Συλλογή 1993, σ. I-5105, σκέψεις 16 και 17).

και εκτελέστηκε κατά το μεγαλύτερο μέρος στην Πολωνία. Επομένως, τα δικαστήρια της Αυστρίας έχουν δικαιοδοσία για την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης.

15. Ούτε το επιχείρημα αυτό μπορεί να γίνει δεκτό. Η έλλειψη δικαιοδοσίας του Pretore di Brescia να επιληφθεί της διαφοράς της κύριας δίκης δεν επηρεάζει το παραδεκτό της παρούσας προδικαστικής παραπομπής. Όπως η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου να αποφαίνεται επί προδικαστικών ερωτημάτων δυνάμει του άρθρου 177 δεν εξαρτάται από το αν τηρήθηκαν οι εθνικοί δικονομικοί κανόνες, για τον ίδιο λόγο η αρμοδιότητά του δεν μπορεί να εξαρτάται από το αν τηρήθηκαν οι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου του αιτούντος δικαστηρίου. Η τήρηση των κανόνων αυτών εναπόκειται στα ιταλικά δικαστήρια τα οποία φέρουν την τελική ευθύνη για την έκδοση αποφάσεως επί της διαφοράς της κύριας δίκης.

Η αναγκαιότητα, προς επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης, εκδόσεως αποφάσεως επί των υποβληθέντων στο Δικαστήριο προδικαστικών ερωτημάτων

16. Η Adipol, η Ιταλική Κυβέρνηση και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι τα υποβληθέντα από τον Pretore de Brescia ερωτήματα δεν είναι αναγκαία προς επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης. Τα επιχειρήματα που επικαλούνται προς στήριξη του ισχυρισμού τους αυτού έχουν ως εξής.

17. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι εφαρμοστέο στην κύρια δίκη είναι το αυστριακό και όχι το

ιταλικό δίκαιο. Το αυστριακό δίκαιο δεν απαιτεί την εγγραφή των εμπορικών αντιπροσώπων σε μητρώα. Επομένως, δεν είναι αναγκαίο ή λυσιτελές, προς επίλυση της διαφοράς, να αποφανθεί το Δικαστήριο αν η απαίτηση αυτή συμβιβάζεται με τη Συνθήκη.

18. Θεωρώ ότι ο ισχυρισμός αυτός δεν είναι πειστικός. Όπως προανέφερα, δεν απόκειται στο Δικαστήριο να ελέγξει τα πραγματικά περιστατικά ούτε να εξεύρει το εφαρμοστέο στην κύρια διαφορά δίκαιο με βάση τις διατάξεις του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου.

19. Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την Ιταλική Κυβέρνηση, ισχυρίζεται επίσης ότι η απάντηση στα υποβληθέντα από τον Pretore ερωτήματα δεν είναι αναγκαία προς επίλυση της διαφοράς, διότι τα εθνικά δικαστήρια υποχρεούνται να ερμηνεύουν το εθνικό δίκαιο υπό το φως των κοινοτικών οδηγιών. Επομένως, ο Pretore πρέπει να ερμηνεύσει το ιταλικό δίκαιο κατά τέτοιο τρόπο ώστε η μη εγγραφή στο μητρώο που προβλέπει ο νόμος 204 να μη συνεπάγεται την ακυρότητα της συμβάσεως εμπορικής αντιπροσωπείας. Η Ιταλική Κυβέρνηση τονίζει ότι ο Pretore μπορεί να ενεργήσει κατ' αυτόν τον τρόπο, διότι δεν υπάρχουν στο ιταλικό δίκαιο νομοθετικές διατάξεις που να συνεπάγονται ρητώς ακυρότητα για παράλειψη της εγγραφής στο μητρώο. Επομένως, η διαφορά της κύριας δίκης μπορεί να επιλυθεί χωρίς επίκληση των διατάξεων της Συνθήκης περί της ελεύθερης εγκαταστάσεως και δεν υπάρχει λόγος να επανεξετασθεί η απόφαση του Δικαστηρίου επί της υποθέσεως Bellone με βάση τις διατάξεις αυτές.

20. Το γεγονός ότι η διαφορά μπορεί να επιλυθεί με την ερμηνεία του εθνικού δικαίου υπό το φως της οδηγίας δεν είναι, κατά την άποψή μου, λόγος ικανός να οδηγήσει στην απόρριψη ως αλυσιτελών των υποβληθέντων από το εθνικό δικαστήριο ερωτημάτων. Πράγματι, μπορεί να αποτελέσει τη βάση προς απάντηση των ερωτημάτων αυτών. Οσάκις το Δικαστήριο μπορεί να συνδράμει το εθνικό δικαστήριο, δεν περιορίζεται στις διατάξεις που μνημονεύονται ειδικώς στην απόφαση περί παραπομπής.

21. Τέλος, η Επιτροπή και η Adipol ισχυρίζονται ότι η προδικαστική παραπομπή είναι απαράδεκτη, διότι η κύρια δίκη αφορά συμφωνία μεταξύ μιας ιταλικής εταιρίας, που διοικείται από πρόσωπο που έχει την ιταλική ιθαγένεια¹⁰, και μιας αυστριακής εταιρίας, καταρτισθείσα, εκτελεσθείσα και λήξασα στο μεταξύ του 1989 και του 1991 χρονικό διάστημα. Εκείνο το χρονικό διάστημα η Αυστρία δεν ήταν μέλος της ΕΕ ή του ΕΟΧ. Συνεπώς, η Centrosteeel βρισκόταν σε μια κατάσταση που οι ασχολούμενοι με το κοινοτικό δίκαιο νομικοί τη χαρακτηρίζουν συχνά ως εσωτερική και δεν μπορεί να επικαλεστεί τις διατάξεις της Συνθήκης που μνημονεύονται στη διάταξη περί παραπομπής. Επομένως, η ερμηνεία των διατάξεων αυτών ουδόλως είναι αναγκαία ή λυσιτελής για την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης.

22. Δεν θεωρώ την ένσταση αυτή πειστική.

23. Πρώτον, το Δικαστήριο, αν και έχει αποφανθεί ότι δεν απαντά σε ερωτήματα γενικά ή υποθετικά¹¹ ούτε σε ερωτήματα σχετικά με διατάξεις του κοινοτικού δικαίου οι οποίες προδήλως δεν έχουν καμία σχέση με τη γνησιότητα ή το αντικείμενο της κύριας δίκης¹², έχει χρησιμοποιήσει μέχρι στιγμής με φειδώ την εξουσία του να απορρίπτει αιτήσεις για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως αλυσιτελείς¹³. Ενδεικτικό της θέσεως του Δικαστηρίου είναι ότι στην υπόθεση Bertini απάντησε στα υποβληθέντα προδικαστικά ερωτήματα αν και σημείωσε ότι, «στην προκειμένη περίπτωση, είναι δύσκολο να γίνει αντιληπτό τι επίπτωση μπορούν να έχουν οι απαντήσεις, τις οποίες ζητεί από το Δικαστήριο στην επίλυση των κύριων διαφορών»¹⁴. Στις πιο πρόσφατες υποθέσεις Tombesi κ.λ.π.¹⁵, υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο προδικαστικά ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία των οδηγιών 91/156/ΕΟΚ και 91/689/ΕΟΚ¹⁶. Αποφάνθηκε, ως προς το παραδεκτό των ερωτημάτων αυτών, ότι, «καίτοι ορισμένα πραγματικά περιστατικά των υποθέσεων της κύριας δίκης φαίνεται ότι είναι προγενέστερα των ημερομηνιών κατά τις οποίες οι οδηγίες 91/156 και 91/689 [...] τέθηκαν σε εφαρμογή, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι διατάξεις περί παραπομπής περιέχουν έκθεση των περιστατικών αυτών και οι εθνικοί δικαστές αναφέρονται ρητώς με τα προδικαστικά τους ερωτήματα στα εν λόγω κοινοτικά νομοθε-

11 — Βλ. απόφαση της 16ης Ιουλίου 1992, C-83/91, Meilicke (Συλλογή 1992, σ. I-4871, σκέψη 25).

12 — Βλ., π.χ., τις αποφάσεις της 16ης Ιουνίου 1981, 126/80, Salonia (Συλλογή 1981, σ. 1563, σκέψη 6), και της 18ης Ιανουαρίου 1996, C-446/93, SEIM (Συλλογή 1996, σ. I-73, σκέψη 28).

13 — Βλ. αποφάσεις της 16ης Ιουλίου 1992, C-343/90, Lourenco Dias (Συλλογή 1992, σ. I-4673)· της 17ης Μαΐου 1994, C-18/93, Corsica Ferries (Συλλογή 1994, σ. I-1783, σκέψεις 14 και 15), και της 15ης Σεπτεμβρίου 1998, C-279 έως C-281/96, Ansaldo Energia κ.λπ. (Συλλογή 1998, σ. I-5025, σκέψεις 33 και 34).

14 — Απόφαση της 12ης Ιουνίου 1986, 93/85, 162/85 και 258/85 (Συλλογή 1986, σ. 1885, σκέψη 8).

15 — Απόφαση της 25ης Ιουνίου 1997, C-304/94, C-330/94, C-342/94 και C-224/95 (Συλλογή 1997, σ. I-3561).

16 — Οδηγία 91/156/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 18ης Μαρτίου 1991 για την τροποποίηση της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ περί των στερεών αποβλήτων (ΕΕ L 78, σ. 32)· οδηγία 91/689/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1991, για τα επικίνδυνα απόβλητα (ΕΕ L 377, σ. 20).

10 — Από τα έγγραφα που προσκόμισε η εναγομένη προκύπτει ότι ο διευθύνων σύμβουλος της Centrosteeel έχει διπλή ιθαγένεια, γερμανική και ιταλική.

τικά κείμενα. Συνεπώς, πρέπει να εξεταστούν όλα τα υποβληθέντα στο Δικαστήριο ερωτήματα»¹⁷.

ουδόλως αφορούσαν τους κοινοτικούς κανόνες περί δημοσίων έργων²⁰.

24. Η γενναία αυτή στάση έναντι ερωτημάτων *prima facie* αλυσιτελών είναι, πιστεύω, απολύτως ενδεδειγμένη, δεδομένων του σκοπού και της θεμελιώδους σημασίας της διαδικασίας του άρθρου 177 της Συνθήκης¹⁸. Οι αιτήσεις για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως πρέπει να απορρίπτονται μόνον όταν είναι προφανές ότι δεν έχουν καμία απούτως σχέση με την ουσία της διαφοράς της κύριας δίκης. Αυτό συμβαίνει μάλλον σπάνια και υπάρχει μόνο μια τέτοια περίπτωση στην πρόσφατη νομολογία του Δικαστηρίου. Στην υπόθεση *Falciola*¹⁹, το Tribunale amministrativo regionale di Lombardia ρώτησε, κατ' ουσίαν, το Δικαστήριο αν ένας ιταλικός νόμος, ο οποίος περιορίσε την ασυλία των Ιταλών δικαστών όσον αφορά την αστική τους ευθύνη, εμπόδιζε τους Ιταλούς δικαστές να ασκούν με αμεληψία και ικανοποιητικά το λειτουργημά τους. Τα ερωτήματα αυτά τέθηκαν στο πλαίσιο διαδικασίας κατακυρώσεως, από το δημοτικό συμβούλιο της Pavia, συμβάσεως εκτελέσεως δημοσίου έργου σε ανταγωνιστή της κατασκευαστικής εταιρίας *Impresa Falciola Angelo*. Το Δικαστήριο έκρινε, ενόψει των περιστάσεων αυτών, ότι τα υποβληθέντα ερωτήματα δεν είχαν καμία σχέση με το αντικείμενο της διαφοράς, αφού

25. Είναι προφανές ότι οι περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως διαφέρουν από αυτές της υποθέσεως *Falciola*. Τα υποβληθέντα στην παρούσα υπόθεση ερωτήματα δεν είναι εντελώς άσχετα με την ουσία της διαφοράς, ο εθνικός δικαστής αναφέρθηκε ρητά με τα ερωτήματά του σε διατάξεις του κοινοτικού δικαίου και, όπως έκρινε το Δικαστήριο με την απόφαση *Tombesi*, πρέπει να δίνεται απάντηση σε ερωτήματα που αφορούν πραγματικά περιστατικά προγενέστερα της ημερομηνίας κατά την οποία οι διατάξεις του κοινοτικού δικαίου, των οποίων ζητείται η ερμηνεία, τέθηκαν σε εφαρμογή.

26. Σε κάθε περίπτωση, οι προβληματισμοί που εμπεριέχουν τα υποβληθέντα από το εθνικό δικαστήριο ερωτήματα μπορούν, όπως η ίδια η Επιτροπή τονίζει, να επιλυθούν με τον καθορισμό των αποτελεσμάτων της οδηγίας 86/653. Η εφαρμογή της οδηγίας αυτής δεν προϋποθέτει την ύπαρξη δισυνοριακού στοιχείου. Επομένως, η ένσταση της Επιτροπής και της *Adipol* δεν ευσταθεί αν το Δικαστήριο απαντήσει στα ερωτήματα του *Pretore* με βάση την οδηγία και όχι με βάση τις διατάξεις της Συνθήκης περί ελεύθερης κυκλοφορίας.

17 — Σκέψη 40 της αποφάσεως.

18 — Βλ. επίσης, υπό τις απόψεις αυτές, την απόφαση της 5ης Ιουνίου 1997, C-105/94, *Celestini* (Συλλογή 1997, σ. I-2971, σκέψη 22), και τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Fennelly στην υπόθεση *Corsica Ferries France* (απόφαση της 18ης Ιουνίου 1998, C-266/96, Συλλογή 1998, σ. I-3949, σκέψη 20).

19 — Διάταξη της 26ης Ιανουαρίου 1990, C-286/88 (Συλλογή 1990, σ. I-191).

20 — Βλ. επίσης τη διάταξη της 16ης Μαΐου 1994, C-428/93, *Monin Automobiles* (Συλλογή 1994, σ. I-1707), και την απόφαση της 15ης Ιουνίου 1995, C-422/93 έως C-424/93, *Zabala Erasmun κ.λπ.* (Συλλογή 1995, σ. I-1567), σχετικά με την αναγκαιότητα απαντήσεως σε ερωτήματα στην περίπτωση που η κύρια δίκη κατέστη άνευ αντικείμενου.

27. Συνεπώς, θεωρώ αναγκαίο να ερηνύσω κατ' ουσίαν τη διατάξη περί παραπομπής.

Επί της ουσίας

28. Τα υποβληθέντα από τον Pretore di Brescia ερωτήματα αφορούν το συμβατό, προς τις διατάξεις της Συνθήκης περί ελεύθερης κυκλοφορίας, εθνικών διατάξεων οι οποίες καθιστούν υποχρεωτική την εγγραφή σε μητρώα όλων των εμπορικών αντιπροσώπων και προβλέπουν ότι η σύμβαση αντιπροσωπείας που συνήψε πρόσωπο μη εγγεγραμμένο στο μητρώο αυτό είναι άκυρη.

29. Πριν επιχειρήσω να δώσω απάντηση στα σημαντικά αυτά ερωτήματα, θεωρώ αναγκαίο να υπενθυμίσω το πλαίσιο στο οποίο ανέκυψαν. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε με την απόφαση Bellone ότι εθνική ρύθμιση που εξαρτά το κύρος συμβάσεως πρακτορείας από την εγγραφή του εμπορικού πράκτορα σε μητρώο αντιβαίνει προς την οδηγία 86/653. Στην παρούσα υπόθεση, η Centrosteeel επικαλείται την απόφαση αυτή προς στήριξη του αιτήματός της να υποχρεωθεί η Adipol να της καταβάλει την προμήθεια που της οφείλει βάσει συμφωνίας που συνήφθη μεταξύ των δύο μερών. Εντούτοις, ο Pretore di Brescia εκτιμά ότι η Centrosteeel δεν μπορεί να επικαλεστεί την οδηγία 86/653, διότι οι οδηγίες δεν παράγουν άμεσο αποτέλεσμα σε ένδικες διαφορές μεταξύ ιδιωτών. Γι' αυτό αναφέρεται στις διατάξεις της Συνθήκης.

30. Πάντως, όπως τόνισαν η Επιτροπή και η Ιταλική Κυβέρνηση, δεν είναι ανάγκη να προσφύγουμε στις διατάξεις της Συνθήκης στην παρούσα υπόθεση, διότι η διαφορά της κύριας δίκης μπορεί να επιλυθεί με βάση την οδηγία 86/653 και τη νομολογία του Δικαστηρίου περί των νομικών αποτελεσμάτων των οδηγιών.

31. Κατά πάγια νομολογία, η οδηγία δεν μπορεί, αυτή καθαυτή, να επιβάλλει υποχρέωση στους ιδιώτες²¹. Αποτελεί επίσης πάγια νομολογία ότι τα δικαστήρια των κρατών μελών υποχρεούνται να ερμηνεύουν το εθνικό δίκαιο, στο μέτρο του δυνατού, με τρόπο που να επιτυγχάνεται το αποτέλεσμα που επιδιώκουν οι οδηγίες. Η υποχρέωση ερμηνείας του εθνικού δικαίου σύμφωνα με τις οδηγίες ισχύει τόσο για τις ένδικες διαφορές μεταξύ ιδιωτών και δημοσίων αρχών²² όσο και για τις διαφορές μεταξύ ιδιωτών²³. Έτσι, με την απόφαση Marleasing²⁴, το Δικαστήριο έκρινε ότι τα ισπανικά δικαστήρια όφειλαν να ερμηνεύσουν το ισπανικό δίκαιο υπό το φως της οδηγίας 68/151/ΕΟΚ²⁵. Αφού η οδηγία αυτή απαριθμούσε εξαντλητικώς τους λόγους ακυρότητας μιας εταιρίας και μεταξύ των λόγων αυτών δεν περιλαμβάνόταν ο παράνομος χαρακτήρας της πράγματι ασκούμενης από την εταιρία δραστηριότητας (σε αντίθεση προς το αντικείμενο της εταιρίας, όπως αυτό περιγράφεται στην ιδρυτική πράξη), το κοινοτικό δίκαιο δεν επέτρεπε στο

21 — Βλ. αποφάσεις της 26ης Φεβρουαρίου 1986, 152/84, Marshall (Συλλογή 1986, σ. 723, σκέψη 48), και της 14ης Ιουλίου 1994, C-91/92, Faccini Dori (Συλλογή 1994, σ. I-3325, σκέψη 26).

22 — Βλ., π.χ., τις αποφάσεις της 10ης Απριλίου 1984, 14/83, Von Colson και Kamann (Συλλογή 1984, σ. 1891), και της 25ης Φεβρουαρίου 1999, C-131/97, Carbonari κ.λπ. (Συλλογή 1999, σ. I-1103, σκέψη 48).

23 — Βλ., π.χ., τις αποφάσεις της 10ης Απριλίου 1984, 79/83, Harz (Συλλογή 1984, σ. 1921), και της 16ης Δεκεμβρίου 1993, C-334/92, Wagner Miret (Συλλογή 1993, σ. I-6911).

24 — Απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 1990, C-106/89 (Συλλογή 1990, σ. I-4135).

25 — Πρώτη οδηγία του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 1968, περί συntonισμού των εγρήθευον των ακατούντων στα κράτη μέλη εκ μέρους των εταιριών, κατά την έννοια του άρθρου 58, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης, για την προστασία των συμφερόντων των εταιριών και των τρίτων, με σκοπό να καταστούν οι εγρήθειες αυτές ισοδύναμες (ΕΕ ειδ. έκδ. 6/001, σ. 80).

εθνικό δικαστήριο να αναγνωρίσει την ακυρότητα της εναγομένης εταιρίας La Comercial ελλείψει νομίμου αιτίας, ακόμα και στην περίπτωση που, όπως ισχυρίστηκε η Marleasing, ιδρύθηκε αποκλειστικώς προς καταδολείωση των δανειστών.

32. Εντούτοις, οι γενικές αρχές του δικαίου που αναγνωρίζει το Δικαστήριο επιβάλλουν ορισμένους περιορισμούς στην υποχρέωση ερμηνείας του εθνικού δικαίου υπό το φως των οδηγιών. Αφενός, όπως έκρινε το Δικαστήριο με την απόφαση *Pretore di Salò*, η ερμηνεία του εθνικού νόμου δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα τη στοιχειοθέτηση ή την επίταση ποινικής ευθύνης που δεν θα υφίστατο χωρίς την οδηγία²⁶. Αφετέρου, το εθνικό δικαστήριο δεν είναι υποχρεωμένο να ερμηνεύσει το εθνικό δίκαιο κατά τρόπο αντίθετο προς το γράμμα της σχετικής διάταξης²⁷.

33. Οι πάγιες αυτές αρχές σχετικά με την ερμηνεία του εθνικού δικαίου δεν εθίγησαν από την απόφαση *Arcajo*²⁸. Στην υπόθεση αυτή ασκήθηκε ποινική δίωξη κατά του *Arcajo* διότι προέβη σε απορρίψεις επικίνδυνων ουσιών στο περιβάλλον χωρίς να διαθέτει άδεια. Το ιταλικό δικαστήριο είχε αμφιβολίες ως προς τη συμφωνία του ιταλικού νόμου, με βάση τον οποίο ασκήθηκε η δίωξη, με δύο οδηγίες, τις οποίες ο νόμος αυτός σκοπούσε να μεταφέρει στο εσωτερικό δίκαιο. Κατά συνέπεια, ρώτησε το Δικασ-

τήριο ποιος μηχανισμός μπορούσε να χρησιμοποιηθεί «για την εξάλειψη από την εθνική έννομη τάξη εθνικών διατάξεων αντίθετων προς το κοινοτικό δίκαιο». Το Δικαστήριο απάντησε ότι τα εθνικά δικαστήρια υποχρεούνται πράγματι να ερμηνεύουν το εθνικό δίκαιο υπό το φως των κοινοτικών οδηγιών²⁹, αλλά συνεχίζοντας τόνισε³⁰:

«[...] αυτή η υποχρέωση του εθνικού δικαστή να αναφέρεται στο περιεχόμενο της οδηγίας όταν ερμηνεύει τους σχετικούς κανόνες του εθνικού του δικαίου περιορίζεται όταν μια τέτοια ερμηνεία έχει ως αποτέλεσμα να θέτει τον ιδιώτη ενώπιον υποχρέωσης η οποία προβλέπεται από μη μεταφερθείσα στην εσωτερική έννομη τάξη οδηγία ή, κατά μείζονα λόγο, όταν έχει ως αποτέλεσμα να στοιχειοθετείται ή να επιτείνεται, βάσει της οδηγίας και ελλείψει νόμου που να έχει θεσπιστεί για την εφαρμογή της, η ποινική ευθύνη όσων ενεργούν κατά παράβαση των διατάξεών της (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση *Koijpinghuis Nijmegen*, σκέψεις 13 και 14)».

34. Η κρίση αυτή φαίνεται να επιβάλλει δραστικούς περιορισμούς στην αρχή της ερμηνείας του εθνικού δικαίου σύμφωνα με τις κοινοτικές οδηγίες³¹. Εντούτοις, δεν θεωρώ ότι η κρίση αυτή πρέπει να ερμηνευθεί κατ' αυτόν τον τρόπο. Διατυπώθηκε στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας και η απόφαση *Koijpinghuis Nijmegen*, στην οποία παρέπεμψε το Δικαστήριο, αφορούσε επίσης ποινική ευθύνη. Αν ήθελε θεωρηθεί ότι η κρίση

26 — Απόφαση της 11ης Ιουνίου 1987, 14/86 (Συλλογή 1987, σ. 2545). Βλ., επίσης, την απόφαση της 8ης Οκτωβρίου 1987, 80/86, *Koijpinghuis Nijmegen* (Συλλογή 1987, σ. 3969).

27 — Βλ., π.χ., την απόφαση *Wagner Miret*, προπαρατεθείσα (υποσημείωση 23), σκέψη 22. Βλ., επίσης, τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα *Van Gerven* στην υπόθεση *Barber* (απόφαση της 17ης Μαΐου 1999, C-262/88, Συλλογή 1999, σ. I-1889, I-1937), με τις οποίες τόνισε ότι το κοινοτικό δίκαιο δεν μπορεί να υποχρεώσει τα εθνικά δικαστήρια σε *contra legem* ερμηνεία, και τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα *Saggio*, της 16ης Δεκεμβρίου 1999 στην υπόθεση *Quintero κ.λπ.*, C-240/98 έως C-244/98, που εισέθ εκκρεμεί ενώπιον του Δικαστηρίου, σκέψη 28).

28 — Απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 1996, C-168/95 (Συλλογή 1996, σ. I-4705).

29 — Σκέψη 41 της αποφάσεως.

30 — Σκέψη 42 της αποφάσεως: η υπογράμμιση δική μου.

31 — Βλ. *Craig P.*, «Directives: Direct Effect, Indirect Effect and the Construction of National Legislation» (1997), *E. L. Rev.* σ. 519, 527.

αυτή ισχύει, όπως φαίνεται να προκύπτει από τη διατύπωσή της, σε μη ποινικές υποθέσεις, τότε δύσκολα συμβιβάζεται με την προγενέστερη και τη μεταγενέστερη νομολογία του Δικαστηρίου³².

35. Συνοπτικά, πιστεύω ότι η νομολογία του Δικαστηρίου καθιερώνει δύο αρχές: 1) μια οδηγία δεν μπορεί, αυτή καθαυτή, να επιβάλλει υποχρεώσεις σε ιδιώτες εφόσον δεν έχει μεταφερθεί ορθώς στο εσωτερικό δίκαιο³³. 2) εντούτοις, τα εθνικά δικαστήρια πρέπει να ερμηνεύουν το εθνικό δίκαιο, στο μέτρο του δυνατού, υπό το φως του κειμένου και του σκοπού των σχετικών οδηγιών. Αν και αυτή η μέθοδος ερμηνείας δεν μπορεί, αυτή καθαυτή και ανεξαρτήτως εθνικού νόμου που θέτει σε εφαρμογή την οδηγία, να έχει ως αποτέλεσμα τη στοιχειοθέτηση ή την επίταση της ποινικής ευθύνης, μπορεί όμως να έχει ως αποτέλεσμα τη στοιχειοθέτηση της αστικής ευθύνης ιδίως ή την επιβολή σε αυτόν αστικής υποχρέωσης την οποία άλλως δεν θα υπείχε.

36. Οι δύο αυτοί κανόνες επιδρούν στην εκκρεμή ενώπιον του Δικαστηρίου υπόθεση. Ο Pretore di Brescia υποχρεούται, κατά την ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 9 του νόμου 204 και του άρθρου 1418 του ιταλικού αστικού κώδικα, να λάβει υπόψη την οδηγία 86/653. Δεν υποχρεούται να καταλήξει σε συμπέρασμα αντίθετο προς το γράμμα του ιταλικού νόμου, κάτι που δεν φαίνεται να συμβαίνει στην παρούσα υπόθεση. Σύμφωνα

με την Ιταλική Κυβέρνηση, δεν υπάρχουν, στο ιταλικό δίκαιο, νομοθετικές διατάξεις προβλέπουσες ρητά ότι συμβάσεις που συνάπτονται από αντιπροσώπους μη εγγεγραμμένους στα μητρώα σύμφωνα με τον νόμο 204 είναι άκυρες. Η ακυρότητα αυτή απορρέει μάλλον από τη νομολογία του ιταλικού Corte suprema di cassazione χρονολογούμενη από το 1989. Η νομολογία αυτή αντιβαίνει προς το κοινοτικό δίκαιο, με βάση την απόφαση Bellone. Για τον λόγο αυτό, ο Pretore di Brescia υποχρεούται να επιλύσει τη διαφορά της κύριας δίκης στηριζόμενος σε διαφορετική ερμηνεία του ιταλικού νόμου σύμφωνη προς την οδηγία 86/653. Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται από το γεγονός ότι, όπως προαναφέρθηκε, το Corte suprema di cassazione μετέβαλε, μετά την περιέλευση της παρούσας διατάξεως περί παραπομπής στο Δικαστήριο, τη νομολογία του έτσι ώστε η μη εγγραφή στο μητρώο που προβλέπεται από τον νόμο 204, να μην έχει πλέον ως συνέπεια, από πλευράς ιταλικού δικαίου, την ακυρότητα της συμβάσεως αντιπροσωπείας³⁴.

37. Ενόψει του συμπεράσματος αυτού, δεν είναι αναγκαίο να απαντήσει το Δικαστήριο στα ερωτήματα του Pretore di Brescia που αφορούν τις διατάξεις της Συνθήκης περί ελεύθερης κυκλοφορίας. Συνεπώς, θεωρώ ότι δεν είναι απαραίτητο να εκφράσω την άποψή μου επί των ερωτημάτων αυτών.

32 — Βλ., π.χ., την απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 1996, C-74/95 και C-129/95, x (Συλλογή 1996, σ. I-6609, σκέψεις 23 και 24).

33 — Βλ., υπό την έννοια αυτή, τις προτάσεις μου στην υπόθεση Tombesi κ.λπ., προπαρατεθείσα (υποσημείωση 15), σημείο 37.

34 — Βλ. σημείο 5 ανωτέρω.

Πρόταση

38. Συνεπώς, είμαι της γνώμης ότι το Δικαστήριο πρέπει να αποφανθεί ως εξής:

- «1) Η οδηγία 86/653/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 1986, για τον συντονισμό των δικαίων των κρατών μελών όσον αφορά τους εμπορικούς αντιπροσώπους (ανεξάρτητους επαγγελματίες), απαγορεύει εθνική ρύθμιση που εξαρτά το κύρος συμβάσεως εμπορικής αντιπροσωπείας από την εγγραφή του εμπορικού αντιπροσώπου σε προβλεπόμενο προς τούτο μητρώο.
- 2) Κατά την εφαρμογή του εθνικού νόμου, το εθνικό δικαστήριο που καλείται να ερμηνεύσει τον νόμο αυτό πρέπει να τον ερμηνεύσει, στο μέτρο του δυνατού, υπό το φως του κειμένου και του σκοπού της οδηγίας ώστε να επιτευχθεί ο σκοπός της οδηγίας.»